

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนมกราคม 2563

ฝ่ายการเกษตรประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับจีน (สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญจากไทยของจีน)

รายการ	เดือนธันวาคม 2562				เดือนมกราคม-ธันวาคม 2562			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y
ยางพาราธรรมชาติ (HS 40.01)	133.45	-17.58	104,976	-20.02	1,622.55	-20.74	1,233,050	-18.99
ยางสังเคราะห์ (HS 40.02)	258.43	30.98	182,367	29.25	1,905.87	-16.72	1,332,347	-13.45
ผลไม้และนัต (HS 08)	155.51	37.32	99,549	34.02	3,318.30	64.21	1,694,597	65.75
มันสำปะหลังแห้ง(HS 07.14.1020)	24.10	-53.82	100,093	-54.44	560.62	-43.53	2,417,773	-41.82
ข้าว (HS 10.06)	58.75	-15.20	66,275	-21.98	345.72	-31.99	526,656	-41.43

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม (ข้อมูลจากเว็บไซต์ศุลกากรแห่งชาติจีน)

- สถานการณ์การนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรเดือนธันวาคมของจีนปี 2562 มีมูลค่าการนำเข้าส่งออกรวม 23,204 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีการส่งออกสินค้าเกษตร มูลค่า 8,160 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 และมีการนำเข้าสินค้าเกษตร มูลค่า 15,044 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.8 โดยจีนเสียดุลการค้ามูลค่า 6,884 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายการ	เดือนธันวาคม 2562				เดือนมกราคม-ธันวาคม 2562			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y
ธัญพืชและพืชอาหาร	4,546.35	49.1	238.09	-13.8	41,982.91	-8.5	2,413.06	10.3
เมล็ดพืชสำหรับสกัดน้ำมันบริโภค	n/a	n/a	124.55	1.6	n/a	n/a	1,075.14	4.6
น้ำมันพืชบริโภค	622.36	22.6	32.14	18.0	6,333.56	34.0	273.32	-11.0
ผัก	n/a	n/a	1,218.85	4.4	n/a	n/a	12,566.76	-0.4
ผลไม้สด/แห้ง และนัต	1,069.36	27.9	910.15	43.8	11,286.84	34.1	5,956.22	18.9
เนื้อสัตว์และเครื่องใน	2,515.79	150.9	185.85	-5.7	19,251.59	69.1	1,900.28	-14.5
สินค้าสัตว์น้ำ	1,736.70	55.0	1,999.72	-2.0	15,837.44	31.8	20,326.82	-7.6
ฝ้าย	271.62	-38.3	5.51	5.7	3,570.48	12.6	89.58	-4.3
น้ำตาลบริโภค	71.24	27.8	9.30	-6.0	1,121.12	9.0	87.37	-13.1

Σ เดือนธันวาคม 2562 จีนมีการนำเข้ายางพาราธรรมชาติ 250,000 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนธันวาคมของปี 2561 ลดลงร้อยละ 13.8 มูลค่านำเข้า 330.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 13.1 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม 2562 รวม 2.45 ล้านตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 5.5 มูลค่านำเข้า 3,372.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 6.5

Σ เดือนธันวาคม 2562 จีนมีการนำเข้ายางสังเคราะห์ 480,000 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนธันวาคมของปี 2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.4 มูลค่านำเข้า 746.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.7 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม 2562 รวม 4.12 ล้านตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 6.6 มูลค่านำเข้า 6,685.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 12.3

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา

- เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 บริษัท Guangzhou Yuanhe Import and Export จำกัด นำเข้าสินค้าผลพลอยได้สัตว์ปีกแช่แข็งจำนวน 25.2 ตัน จากโรงงาน BRF (Thailand) Limited หมายเลข EST. 53 มายังท่าเรือหนานชาน นครกว่างโจว ผ่านผู้รวบรวมสินค้าจากไทยบริษัท DP Trading Solutions Co., Ltd. และผู้ส่งสินค้า บริษัท JP Intertrade (2014) Co., Ltd. อย่างไรก็ตาม เมื่อตรวจสอบเอกสารพบว่า สินค้าดังกล่าวไม่มีใบรับรองสุขอนามัยสัตว์แนบมาทำให้ไม่สามารถยื่นขอทำพิธีการตรวจสอบกักกันได้ ซึ่งผู้นำเข้าได้ประสานกับบริษัท DP Trading Solutions Co., Ltd. อย่างต่อเนื่องเพื่อขอเอกสารใบรับรองดังกล่าว แต่ได้รับการปฏิเสธ ไม่ชี้แจงเหตุผลที่ไม่มีใบรับรองและขาดการติดต่อไปทำให้ไม่สามารถเคลียร์สินค้าได้ โดยสินค้าติดอยู่ที่ท่าเรือและเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้า ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ประสานกับกรมปศุสัตว์ ทราบว่าบริษัท DP Trading Solutions Co., Ltd. ได้ทำการรวบรวมสินค้าจากหน้าโรงงานของโรงงาน EST. 53 ซึ่งไม่ผ่านการตรวจสอบรับรองของกรมปศุสัตว์ ทำให้ไม่มีใบรับรองดังกล่าวแนบไปกับสินค้าล็อตดังกล่าว จึงได้แจ้งให้ผู้นำเข้ารีบทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวและกำชับให้มีความระมัดระวังในการซื้อสินค้าผ่านผู้รวบรวมที่กล่าวอ้างว่าสามารถหาสินค้าจากโรงงานที่ได้รับการรับรองได้ แต่ไม่ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบรับรองจากกรมปศุสัตว์

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศที่รับผิดชอบ

- เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2563 จีนและสหรัฐอเมริกาได้ลงนามข้อตกลงทางการค้าเฟสแรก ซึ่งข้อตกลงทั้งหมด ประกอบด้วยทรัพย์สินทางปัญญา การถ่ายโอนเทคโนโลยี อาหารและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การบริการการเงิน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและความโปร่งใส การ

ขยายการค้า การประเมินทวิภาคีและการแก้ไขข้อพิพาท โดยจีนจะซื้อสินค้าจากสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นมูลค่าอย่างน้อย 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือกว่า 6 ล้านล้านบาท ภายในระยะ 2 ปีข้างหน้า โดยคาดว่าจะเป็นการนำเข้าสินค้าเกษตร กลุ่มอาหาร สินค้าประมงและอาหารทะเล 40,000-50,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมทั้งจีนจะเร่งเปิดตลาดนำเข้าสินค้าเกษตรของสหรัฐ เช่น เนื้อหมู เนื้อวัว ข้าวสาลี ผลิตภัณฑ์นม ข้าว และสินค้าประมง ภายใน 2 ปีนี้ และสหรัฐฯ จะเปิดตลาดสินค้าเกษตร เช่น ลูกแพร์ พืชตระกูลส้ม และพุทรา ในส่วนของสหรัฐฯ จะยังคงเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากจีนมูลค่า 250,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปัจจุบันที่อัตราร้อยละ 25 ซึ่งจะยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไป จนกว่าจะถึงช่วงหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐในเดือนพฤศจิกายนนี้ ส่วนจะมีการปรับลดภาษีนำเข้าสินค้าเพิ่มเติมในวันข้างหน้า ขึ้นอยู่กับทางฝ่ายจีนมีการทำตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ในข้อตกลงเฟสแรกหรือไม่

- เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2563 หนังสือพิมพ์ South China Morning Post ได้รายงานไว้ว่า สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนาจะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตรและนำไปสู่การปิดโรงงานและตลาดของจีน และมีการวิเคราะห์ว่าจะส่งผลกระทบต่อกำลังการซื้อสินค้าจากสหรัฐอเมริกาภายใน 2 ปีนี้ ซึ่งอาจไม่สามารถบรรลุตามข้อกำหนดในข้อตกลงการค้าเฟสแรก

- เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 หนังสือพิมพ์ China Daily ได้นำเสนอข่าวนักวิจัย China Enterprise Research Institute ณ กรุงปักกิ่ง รายงานว่าสถานการณ์การระบาดของไวรัสจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการพัฒนาใหม่ ๆ ให้กับบริษัทจีน โดยเชื่อว่าธุรกิจประเภท E-Commerce บริการส่งแบบด่วน Home Entertainment เกมส์ และวิดีโอออนไลน์น่าจะได้ประโยชน์จากสถานการณ์ในครั้งนี้

- เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563 กระทรวงเกษตรและกิจการชนบทของจีน รายงานการระบาดของไข้หวัดนก สายพันธุ์ H5N1 ที่ฟาร์มไก่ในเมืองเซาหยาง มณฑลหูหนาน หลังจากไก่ในฟาร์มแห่งนี้ตายจากเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 ไปแล้ว 4,500 ตัวจากทั้งหมด 7,850 ตัว ด้านรัฐบาลท้องถิ่นของจีน สั่งฆ่าสัตว์ปีก 17,828 ตัว เพื่อป้องกันการระบาดเป็นวงกว้าง แม้ว่าขณะนี้ยังไม่พบผู้ติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกก็ตาม

5. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

นับตั้งแต่ช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนาในเดือนมกราคม 2562 สร้างความตื่นตระหนกให้กับชาวจีนทั่วประเทศ โดยซูเปอร์มาร์เก็ตบางแห่งปิดชั่วคราว หรือปิดทำการเร็วขึ้น ประชาชนมีการกักตุนสินค้าเพื่อหลีกเลี่ยงการออกมาในที่สาธารณะ เพื่อมิให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อ โดยในเบื้องต้นอาจส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย ดังนี้

1. ในระยะสั้น สินค้าเกษตรบางรายการที่มีการนำเข้าง่าย เช่น ผลไม้ อาจมีการลดการสั่งซื้อหรือยกเลิก คำสั่งซื้อ เนื่องจากที่ผ่านมาเป็นช่วงวันหยุดยาว (Golden Week) ของจีน ผู้ประกอบการอยู่ในช่วงการหยุดประกอบธุรกิจ เมื่อเกิดสถานการณ์ไม่ปกติ ส่งผลให้ร้านค้าลดการสั่งซื้อสินค้าเข้ามาเก็บในสต็อกเนื่องจากไม่มั่นใจในสถานการณ์ และรอดูสถานการณ์เพื่อวางแผนธุรกิจ ประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าวยังมีในช่วงที่มีผลผลิตผลไม้เมืองร้อนของไทยออกสู่ตลาดและส่งไปจีนผ่านเส้นทางการขนส่งทางบกมากนัก ดังนั้น ผู้ประกอบการจะมีการปรับตัวในระบบโลจิสติกส์หาช่องทางการนำเข้าสินค้าและกระจายสินค้าไปยังเมืองต่าง ๆ ได้มากขึ้น

2. ในเบื้องต้น ผู้บริโภคปรับพฤติกรรมการซื้อสินค้า โดยเลือกซื้อสินค้าพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีพ เช่น เนื้อสัตว์ อาหารทะเลสด/แช่เย็น/แช่แข็ง ของแห้ง เพื่อกักตุนและหลีกเลี่ยงการออกมาในที่ชุมชนโดยไม่จำเป็น ซึ่งผู้บริโภคจีนจะหันไปใช้บริการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ สั่งสินค้าแบบ Delivery เพื่อส่งตามที่พักอาศัยมากขึ้น ดังนั้น ขณะนี้ ทุกภาคส่วนอยู่ในช่วงของการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งหากสามารถควบคุมสถานการณ์ได้เร็ว หลังจากนั้น สถานการณ์ความต้องการบริโภคสินค้าเกษตร ข้าว ผลไม้ อาหารทะเล เนื้อสัตว์แช่แข็งจะเป็นที่ต้องการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเข้าไปในพื้นที่ที่ถูกปิด

3. ในระยะยาว หากสถานการณ์รุนแรงขึ้น ยากต่อการควบคุม หรือมีผู้ติดเชื้อในประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และ WHO ยังคงประกาศภาวะฉุกเฉิน ส่งผลให้เกิดภาวะความหวาดกลัวแก่ประชาชน ผลกระทบต่อการเดินทางและระบบการขนส่งระหว่างประเทศ เศรษฐกิจของจีนในภาพรวมและประชาชนที่จับจ่ายใช้สอยน้อยลงและเลือกซื้อเฉพาะสินค้าที่จำเป็นสำหรับการบริโภคมากที่สุด คาดว่าจะส่งผลการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศเป็นลำดับต่อไป ดังนั้น ปัจจัยสำคัญในการติดตามความรุนแรงของผลกระทบขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของระยะเวลาการหยุดยั้งการแพร่ระบาดในจีน

6. การดำเนินงานของสำนักงาน

- เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2563 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว นำคณะกรมวิชาการเกษตรและสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติเข้าร่วมประชุมกับศุลกากรหนานหนิงและศุลกากรไห่หนิง เพื่อหารือสถานการณ์การส่งออกผลไม้จากไทยมาจีน ณ ด่านไห่หนิง เมืองผิงเสียง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง พร้อมหารือแนวทางการจัดทำความร่วมมือเพื่ออำนวยความสะดวกในการตรวจปล่อยผลไม้ของไทย เช่น การบรรจุกล่องบรรจุภัณฑ์สินค้าบนลังไม้เพื่อลดเวลาและความเสียหายของผลไม้เมื่อถูกสุ่มตรวจ การเร่งพัฒนาระบบใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (E Certificate) ของไทยเพื่อเชื่อมต่อกับระบบ E-CIQ ของจีน รวมทั้ง การจัดส่ง Email สำเนาใบรับรองสุขอนามัยพืชของสินค้าที่ส่งออกมายังด่านไห่หนิงให้ศุลกากรหนานหนิงเพิ่มเติม นอกเหนือจากศุลกากรไห่หนิงแล้ว โดยจะแจ้งยืนยันอีเมลให้ทราบต่อไป

- เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจวเข้าร่วมงาน “Business Talk” โอกาสในวิกฤติ สินค้าปศุสัตว์ไทยในจีน ซึ่งจัดโดยบริษัท Vet Product Global ณ นครกว่างโจว โดยได้บรรยายและแลกเปลี่ยนข้อมูลให้ผู้ประกอบการ ผู้เลี้ยงสุกรและไก่ของไทย ได้รับทราบสถานการณ์ความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ของจีนและฮ่องกง วิกฤติการขาดแคลนสินค้าสุกร แผนปฏิบัติการในการฟื้นฟูอุตสาหกรรมสุกรของจีนภายในเวลา 3 ปี ซึ่งกระทรวงเกษตรฯ จีนให้ความสำคัญในแผนดังกล่าวและถือว่าสินค้าสุกรมีความสำคัญเช่นเดียวกันกับสินค้าธัญพืชในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมทั้งบทบาทและความคืบหน้าของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินการเจรจาเปิดตลาดสินค้าปศุสัตว์ไทยไปจีน